

Femeia și Família

foaie beletristică-literară.

Apare în 1 și 15 a fiecărei luni.

Abonamentul: pe an 10 cor., $\frac{1}{2}$ an 5 cor., $\frac{1}{4}$ an 2 cor. 50 bani. Pentru România: pe an 14 lei, $\frac{1}{2}$ an 7 lei. Un număr 50 bani.



Horia. V. Petrescu

Scriitori Moderni.

H. Sudermann.

Hermann Sudermann, a cărui nume și opere sunt cunoscute în mare parte și la noi, este un scriitor german realist. El s-a născut la 1857 în Matziken (Prusia). Studiile superioare și le-a făcut în Königsberg și Berlin, iar la 1894 s-a așezat în Drezda, ocupându-se exclusiv cu literatura.

El a scris multe scrimeri literare de valoare: drame, romane și novele. La început a încercat pe terenul epic, dar cu puțin succes. Renumele și 1-a întemeiat cu piesa teatrală „Die Ehre“ (Onoarea), la 1889, care a avut un succes frumos pe scenă. În piesa aceasta Sudermann a desvoltat contrastul social între bogăție și starea miseră.

Piese „Die Ehre“ i-au urmat altele, tot de valoare, cum sunt Sodoms Ende, Heimat, Das Glück im Winkel etc. în cari se spune chestii sociale, în mod foarte real, dar fără avânt deosebit. Mai amintim apoi trilogia „Morituri“ și drama Die drei Reiherfedern etc.

Sudermann a scris, cum am amintit, și romane și novele realistice. În ele schițele psicoligice și descrierile sunt excelente. El s-a încercat și pe terenul comic, cu novela dramatică: Nunta Iolantei, care e bine succesă.

Sudermann în general este unul dintre cei mai de frunte scriitori moderni germani, care va înbogați încă literatura germană cu opere de valoare.

În numărul de azi începem publicarea în traducere a unei lucrări de-a sa.

Căsătoria unui principe.

Novelă de H. Sudermann.

I.

La începutul secolului al 17-lea nobilimea franceză desvoltă deja aceea desfrâname, care mai târziu sub Ludovic al 14-lea își ajunge punctul de culmină. Încă pe atunci stăteau unii membri ai curții în fruntea acelei societăți, care privea ușuraticul mod de viață ca unică problemă și ca pe un privilegiu recunoscut al rangului ei. Enric al IV-lea era ce-i drept un stimător și protector al credinței și moralei cetățenești, sau căuta să treacă de atare; dimpotrivă se bucura nepotul seu principele Condé, tatăl de mai târziu al „marelui Condé“, de îndoelnica glorie de a figura de conducătorul acelei destrăbălări care și reclama dreptul de a-și satisface ori-ce capriș extravagant ca un privilegiu, de căpetenie al nobilimei.

Prințul Enric Condé era în acel timp despre care vorbim, căsătorit de două luni și anume cu Charlotte Margareta de Montmorency, nepoata conetabilului de dinioară al Franței și camerar de arme al lui Francisc I. Era o dorință a lui Enric al IV-lea ca nepoata aceluia bărbat însemnat, care neposedynd alte averi decât strălucirea unui nume prea celebru să între în legătură cu un membru al casei sale domnitoare și prințul Enric bucuros să supus acelei dorințe a luminatului său unchiu.

Da, destinul seu era ca totuși odată să se căsătorească și cu atât mai ușor avea să susțină căsătoria cu cât ținea ca un lucru de sine înteleș, că această căsătorie n'avea să exercite nici cea mai mică influență conturbătoare asupra vieții sale desfrâname de până aci. Nici nu-i dete nimenii prin gând să pășească față de el cu o astfel de pretenție.

drăsnețul ei vecin. Adeseori sunetul vocei lui Francisc îi sună la urechile ei.

Reamintirea declarațiunilor și a sărutărilor lui Michaëlis provoca o ciudată disordine în inima acestei creațuri plină de sevă, ai cărei sensibilitate a fost excitată în mod tare și care după câteva luni de vîduie se vedea scoasă din regimul ei de abstință prin îndrăgirile neobiceșnuite, dar fără îndoială turburătoare. Când cineva se lasă legănat de astfel de reminiscențe este totdeauna spus primejdiei. Aceasta este cursul natural al împitelor: la început un simplu gând, fraged și mic ca semență aripată a seaiului; semență însă încolțește, gândul embrionist se desvoală în riscate imaginaționi; atunci se ivesc visările în cari inima se desfată, apoi impulsurile pasionate și în sfîrșit căderea finală.

Sărutul depus de Francisc pe brațele goale ale Ioanei a produs o disordine în organismul ei simțitor. Deși fapta lui Francisc nu era ceva lucru mare, totuși dase naștere la poftele carnale cari stau ascunse în adâncul inimii celei mai nevinovate, întocmai ca

Tinera femeie însă nu împărtășia nici-de-cum vederile ce dominau în cercurile ei, ceea-ce ușuraticul bărbat dorea în curând să afle. Prințesa Charlotte Margareta cu toată sfiala să călugărească, cu toată simplicitatea sa nepotrivită obiceiurilor poziției sale și timbului seu și pe lângă toată fința sa nepretentioasă și liniștită se avântă la blânde muștrări, cari aveau să înduplice pe veselul bărbat a-și îndrepta modul de viață Princele o asculta cu paciință prevenitoare, apoi îi netezia, domolindu-o, mica mâna delicată, aproape precum împaci un copil, care arată un capriș bizar.

„Seumpa mea Charlotte“ zise el „văd că atârnă încă tare de vederile copilărești, cari de altminterea sunt prea firești la o damă tinere care numai de o jumătate de an a părăsit claustrul, în care fusese crescută. Zici că te neglig. Poți să te plângi de cea mai mică lipsă de considerație din partea mea? N'ai totul ce-ți dorește înima?“

Charlotte clătină serios din cap, buzele sale dulci și moi i-se agită când replica: „Ce dorește înima mea? Socotești prin aceasta luxul ce mi-l ofere rangul și avuția d-tale? Acela mă spărie numai. Nu, ce doresc eu atât de mult, este fericirea pacinică a căsătoriei, devotamentul fidel al inimelor, care singur ar trebui să fie scopul unei astfel de legături pentru întreaga viață.“

— Ah! în capul d-tale sunt încă visătoarele închipuirii, pe cari le scoți din legătura sentimentalilor nostri poeți. Acele sunt esaltări de copile care nu se potrivesc cu viață, cu cercul nostru mai puțin. Iubirea și devotamentul inimelor! Crede-mi acele sunt lueruri cari cel mult să țin de viață conjugală a cetățenilor și a tăraniilor; în sterele noastre ne-am face cu aceste numai de rîs. La

și pasările atipite sub frunzișul unui arbor. Dacă din aceste se trezește una singură, întregul stol bate din aripi și sboară.

În butul muștrărilor și scrupulilor sei d-na de Mauves nu mai putu suporta isolarea. Încă nu trecuse o săptămână întreagă și Ioana dete ascultare rugămintelor d-nei Valperga și primi o nouă invitare la prânz.

Când, în ziua indicată, se duse la vecina sa, află la vilă o societate cu mult mai numeroasă decum ar fi crezut. D-na Valperga își zise, că dacă Ioana a primit odată fără dificultate societatea prințului Fiume și alui Michaëlis, acum putea să lărgescă cercul invitaților sei. Întrând în salon Ioana constată prezența a vre-o douăzeci persoane, între cari mai multe dame în toaletă de soare. Se simți neplăcut atinsă și arătă indispoziția retrăgându-se într'un colț. Francisc sosi târziu, în momentul când erau să intre în sala de mânăcare; abia avu timp să salute pe d-na de Mauves, și spre marea lui supărare, i-se dete loc departe de ea. Ioana își avu de vecini pe un clergiman, care nu știa nici o vorbă

Cabinetul Romanelor.

Doliul vîduvei.

De

André Theuriet.

(Urmare).

V.

Ioana de Mauves trecu atunci printre criză dureroasă. Simțea că voința ei se clătină ca o frunză uscată pe care vîntul o rostogolește într-un virtej, o aruncă pentru un moment la pămînt apoi o poartă într-o direcție opusă. Era turmentată de o amără părere de rău și de conștiința unei slăbiciuni nevindecabile. Totul îi devenia o cauză de suferință: — inocentele și torturătoarele întrebări ale lui Iacob, ținuta bănuitoare a Ludsoniei, chiar și singurătatea în care se retragea. În decursul orelor de isolare posomorită, gândul ei cu o tainică placere îi sbura la cele două întrețineri ce le avusea cu în-

noi este obiceiu a-și acorda reciproc cea mai mare libertate. Caută împrejur, dacă pe orisonul d-tale vei putea să affi o singură păreche, în care astfel de sentimentalități s-ar putea admite“.

— „Atunci invidiez pe zilera cea mai sermană pentru poziția ei de femeie și mai bucurios aș fi voit să-mi văd întreaga viață petrecută între zidurile mănăstirei, decât în această lume a aparenței și a recei pompe, care ne lasă nemulțumită și goală cea mai bună parte a inimii noastre“.

„Cât de copilărești — să fie cu iertare — sunt încă vederile d-tale. D-ta, încă nu cunoști de loc viața ca să poți judeca! Încearcă mai ântâi! Chiar cu stăruință trebuie să te rog să încetezi cu viața d-tale retrasă de până acum și să corăspunzi mai mult rechinelor sociale, cari cu drept să cer dela femeia mea. Regele chiar ieri și-a exprimat espresa dorință de a te vedea acum mai des la curte. Să maiestatea sa este atât de grațios față de noi“.

— „Îi și sunt mulțumitoare pentru aceasta, căci a tractat ca un tată cu mine, răspunse principesa călduroasă.

Ducele Sully mi-a descoperit, că eu am fost scoasă din mănăstire la expresa dorință a regelui și adusă în casa marchisei de Villeroy, unde m'a recomandat d-tale“.

„Vezi! Poți d-ta să lucri acum contra dorinței fostului meu unchiu și să te ascunzi pentru totdeauna în apartamentele d-tale? Nu, ar fi un păcat contra farmecului și tinereței d-tale. Sunt convins că d-ta poți rivaliza cu cele mai sârbătoare frumoase ale noastre, dacă voești să te pricepi la aceasta, să desbraci aceste haine simple, cari prin croitora lor seamănă mai mult cu pocitele haine de călugărițe decât cu acele ale unei principese.“

Impodobește-te, nu te scumpă în asta a-ți purta buclele cu ceva mai multă artă spre vedere și arată-te fermecător, și pe mine mă vei face de un soț invidiat din toate părțile. Un suris amar apără acum pe fața tinerei femei.

„Ca soția d-tale aș avea aşadar de temă principală ca să câștig admirăriunea unei societăți galante?“

„Află d-ta acest lucru egoistic? Da, este intima mea dorință să-ți procur animație și placere.“

Însăți vei afla placere în veselia vieții dela curte; și voi fi mândru mărturisindu-mi

franțuzește și pe un consul, vorbăreț care o întreținește în mod plăcitor cu brilantele sale relațiuni ce le avusește în colonia străină. Această împrejurare îi mărea nemulțumirea și o facea să se gândească cât de rău a lucrat când a primit întâlнarea d-nei Valperga. Numai cu o ureche asculta admirăriunea vecinului seu și respundea ca de silă. Ochii sei rătăcind în mod distrat în jurul mesei, întâlneau uneori privirile lui Michaëlis, cari cu o expresiune ironică de compătimire, erau fixate asupra ei.

Înădă-ce se ridică dela masă Ioana se decise să fugă. În vreme ce d-na Valperga ocupată cu servirea cafelei, era în fundul salonului, Ioana scăpând de angleza, se duse în antișambă, își luă mantaua și pe nesimțite se scoboră în grădină. Era deja aproape de alea de citroni, când auzi niște pași înapoia ei și numai la auzul ritmic al pașilor ușori și bărbătești, inima începă a-i bate. Ioana veni la ideea că Francisc o urmărește. Aceasta presupunere îi cauza de o parte o confusă temere, iar de alta îi flata în mod tainic cochetăria femeiască.

atunci, că te simțești în sfîrșit mulțumită în poziția d-tale“.

„D-ta ești într'adecvăr prea îngrijitor! „O înțelegi asta? Să voești să-mi promiți că-mi vei împlini dorința?“

Prințipeasa a devenit deodată foarte meditativă. „Dacă dar' într'alt chip nici decum nu se poate“ — îi replică prințipeasa după o pauză.

Prințipele Enric să ridică cu o mișcare agilă și-i sărută mâna. Ești un înger Charlotte! Adorațiunea mea pentru d-ta este nemărginită, zise Enric cu un ton ușor deobligător, care lăsa să se observe cât de obișnuit era deja de ani cu astfel de asigurări.

„Să fi mulțumit cu mine prințipe!“

În cuvintele Charlottei era un fel de accentuare care un observator ager ar fi trebuit să afle, dar prințipele nu observă nimic. El privea în femeia sa considerată în internul ei de o creațură prea neînsemnată decât să-și peardă cu ea timpul prețios, care era consacrat „numai datorințelor sale sociale“. Si pe lângă aceasta prințipele nu era ceva om rău și nici decum stricat și numai un copil ușor de minte al timpului seu usurător și un docil elev al acelei clase de oameni fără inimă, cari purtau tonul în ea. Era încă prea necopăt, prea plin de plăceri tinerești și de sumeție decât să nu afle totul din jurul seu prea bun și să simtă lipsa vreunei schimbări.

Prințipesa Charlotte își ține promisiunea în modul cel mai strălucit. Când se ivi la proxima petrecere dela curte, provoacă admirăriune generală.

Mai mult rămase însă uimit bărbatul seu. Aceea figură impunătoare, care prin fiecare mișcare a ei arată totodată și un farmec răpitor, acei ochi pasionați, acele buze dulci înlanțuitoare cu surisul lor de spirit erau toate într'adecvăr, ale acestei liniștite, modeste ființe ale acestei timide, sentimentale „călugărițe“, a cărei timiditate îi storsese prințipelui numai o bunăvoie compătimitoare? Si cât de superb, cât de destoinic știe să-și poarte diamantele sale, prețioasa sa haină cu trenă.

Societatea întreagă se îmbulzea în jurul prințipesei ca să-i guste strălucirea frumuseței și a spiritului și ca să o flăteze. Prințipele putea, într'adecvăr, să fie mulțumit cu primul debut al soției sale la curte. Era, în faptă, mândru de aceasta, dar' în taină nu se putea săpa de un sentiment ciudat, care îi șoptea că Charlotte, prin purtarea ei de până acum numai 'l-a luat peste picior. Căci nu putea

Ori emoție, ori frica de a fi înșelată, Ioana nu cutează să-și întoarcă capul, dar involuntar își securtă pasul. În curând o voce cu note zefemiste și totodată dulci răsună alătura ei:

„Doamnă, zicea Francisc Michaëlis, eu am dat cu socoteala că plăcileală te-a împins la o rezoluție desperată... Eartă-mă pentru cutezanță ce mi-am luat și permite-mi să te reconduc.“

— Mulțumesc, domnule, replică ea după o mare sfârșare de a-și recăști respiraționă; și lună și pot să mă întorc singură... Întoarcă-te la d-na Valperga unde absența d-tale ar putea fi observată și unde damele te așteaptă.“

În intonație a acestor cuvinte ale Ioanei era o ușoară nuansă de năcăz, care nu scăpa de loc din atenționea lui Michaëlis și care fără îndoială îl încurajă, căci Francisc luă brațul Ioanei și-l puse pe al seu.

„Eu să mă reîntorc în salon unde am venit numai ca să te văd pe d-ta; zise Francisc protestând... mi-a fost deja destul că în

să creadă și chiar nu voia, că o femeie peste noapte să se poată astfel schimba; el trăise prea mult într'o lume a intrigii și a minciunii decât să se poată desbăra de uricioasa neîncredere.

În decursul serei regele învita pe frumoasa nepoată să stea lângă el, și se adânci cu ea într'o conversație foarte vie, care părea a-l fermecă de tot. Însă regina, superba Maria de Medici, lasă să se observe, că Charlotte fi storcea oare-care admirăriune împreună cu invidie.

Prințipele părădeodată față de nevastă-sa foarte neghioib.

II.

La vre-o opt zile prințipele Enric intră deodată în apartamentul soției sale. El o află încă în strălucitoarea haină de sârbătoare, ce o purtase la petrecerea dela curte, de unde tomai să întorsească acasă. Charlotte să spără la privirea feței lui palide contrasă din cauza unei agitații încăbușite cu greutate.

„Vii tomai dela curte, prințipe? il agrăea ea. „Mi-se spuse, că te-ai fi retras la o conversație cu dl dela Force; de aceea lăsai să fiu adusă în litiera mea acasă, ca să-ți pot lăsa trăsura la disposiție.“

„Nu te seuza, Doamnă!“ îi replică Enric cu un suris mărios.

„Asta-i tomai așa, ca și cum ai căuta după un pretext“

„Un pretext — pentru ce?“ întrebă prințipesa.

„Ah! nu mă irita cu arta d-tale de teatralistă!“ esclamă el în mănie însuvenitoare. „D-ta știi prea bine ce mă aduce la d-ta. Da, d-ta încă trebue să știi, de mult ceea-ce știe deja toată lumea. Numai eu prostul de nebun pipăiam până acum în întuneric! A, e rușinos, mărușav!“

„Nu vrei să-mi splici ce te aduce într-o iritație atât de nedeamnă? Ti-a adus dl dela Force vre-o veste neplăcută? Să maiestatea îmi spuse totuși că să te prepare pentru o misiune onorifică. Regele vrea să te denuimească de mareșal“.

„Să pe mine să mă trimitem la armată, da!“ scârșni prințipele. „Vrea să mă momească prin titluri și ademeală, o misiune onorifică, da, una prea onorifică! Ha, ha, ha! Dar' într'adecvăr mă știi pe mine atât de prost ca să primesc această misiune?“

„Însă Dumnezeul meu, doară nu vei fi refusat și ofensat pe regele?“

decursul plăcitorului prânz am fost pus la masă de parte de domnia ta... Fiindcă ora norocoasă mi-a permis să te ajung rămân eu d-ta...“

— Ei bine! recondu-mă grabnic acasă și promite-mi că te vei reîntoarce apoi la vila Valperga.

— Pentru ce așa iute? Pentru ce atâtă grabă ca să te închizi în casă pe o noapte atât de admirabilă?...

Acasă nu te așteaptă așa de vreme și într'adecvăr, ar fi pagubă să se închiază omul în casă pe o lună atât de frumoasă. Numai aici se poate omul bucura de o astfel de noapte. Să ne acordăm cel puțin plăcerea de a-i gusta împreună dulceața“.

Poate că Ioana încă se gândeia că și el? De altfel, după neplăcerea și iritație su-părătorului prânz în Ioana se opera o slabire ce o predispunea spre indulgență. Ea nu mai formulă nici o obiecție și înaintă în tăcere pe alea de citroni rezimându-se de brațul lui Francisc, care-l ținea strâns. Ajunseră astfel la grădina micei vile și printre olivi vezură arzând

„Astăzi n'avui ocasiune pentru aceasta, dar' mâne în audiență, la care sunt chemat, fără încunguri voiu aduce la cunoștința Majestății Sale ceea-ce gândesc despre această istorie rușinoasă, făurită în secret. Dacă prin aceasta voi ofensa pe regele — de, e vina mea? Si care mai ântâia și mai greu fu ofensat, acela sunt eu!“ „Cum, prin regele?“

„Si prin d-ta! Vrei cumva să negi, că acest ipocrit încoronat cu tot capul seu încăruncit nu roși a se aprobia de d-ta cu galanterii trecând peste ori-ce margini, ceea-ce putem eu să sufer?“

„Mă surprinzi, înt'radevăr. Nu de mult mă asigurai însă, că intima d-tale dorință ar fi de a mă vedea jucând la curte rola ce mi-se cuvine de damă mare și acum cu violență grosolană îmi faci reproșe findeca 'ti-am urmat sfatul să mă arunc în vîrtejul plăcerilor celor mai sgomotoase și mai strălucitoare, pentru cari mă credeai anume destinată? D-ta te țineai a fi atât de mândru văzându-mă împărtășită de strălucirea favorului dela curte!“

(Va urma).

Între vânători.

— Ei bine, scumpul meu, am pușcat alătăieri un epure la 12 noaptea. Era o lună ca ziua.

— Ce tot spui la povestii. Toți negustorii de vânături au prăvăliile închise la ora asta.

Inimi delicate.

După Ch. Legrand, localisată de sm.

— În adevăr? Nu ești supărat pe mine?

— Da de unde, tată!

Și de fapt privirea tinérului proprietar, calda lui strîngere de mâna puteau să linistească pe deplin pe bărbatul, care a pus întrebările de mai sus, că unicul seu fiu nu e contrar căsătoriei a doua a tatălui seu. Eată! Îndată-ce acesta l-a avisat, a plecat cu primul tren, ca să-și facă omagiile viitoarei sale mame vitregi.

— Dar' totuși te-a surprins — zise bătrânul — nu e aşa?... considerând mai cu seamă etatea mea...

Tinérul nu se putu răbdă să nu rîdă. Dinții lui albi apărură mai strălucitori în contrast cu fața sa arsă de soare.

luminile în casă. Dar' în loc să se îndrepte spre acest punct luminos, musicantul apucă pe o potecă ce ducea în sus spre o terasă care domina marea și Ioana îl urmă fără să zică ceva.

Pe aceasta terasă era edificată o lojă destul de spațioasă mobilată cu fotole de tresie și cu un lung scaun japonez. Din acest loc puteai cuprinde cu privirea golful dela Beaulieu ce se întindea dela Saint-Hospice până la Mica-Africă. În aceasta noapte transparentă, peisajul avea un voluptos aer feeric. Marea era foarte liniștită; abia se auzia sgomotul melodioasei ei respirații ritmice. Din adâncimea, unde durmea nevezut satul Saint-Jean, eșiau niște sgomote confuse și se auzia ciocnitul ușor al barcelor înșirate de-alungul vadului. Mai în jos se întindea peninsula luminată deplin; se putea distinge relieful stâncilor, coperișele vilelor și grupele de brazi. Din latura din spate Beaulieu, umbra purtată de munți îneca satul într'o obscuritate de un albastru închis, de pe care se desfăceau fațadele iluminate ale vilei Reserve și stelele roșii

— Ori vrei să-ți fac compliment, tată? Doară nu ești decât de 40 de ani.

— Mai adaogă încă cinci.

— Nu! Numai patru! Dta nu erai trecut de 22 ani, când m'am născut eu și eu nu sună de 23... aşadar... dar' ce hotărăște etatea! Pe fruntea d-tale nu se vede nici o creață, nici un fir de păr alb nu ai în cap, ești svelt ca un tinér... Nu te examinezi în oglindă?

— Ba da, durere!

— Oglinda d-tale nu arată bine. Eu mă rămășesc, că nime n'ar crede, că îmi ești părinte, ci frate mai mare, eu atât mai mult, că între noi este un fel de legătură, ca între doi buni prietini, după-ce sérmana mea mamă...

— Doară nu-ți vine să crede, că am încrezut a-i adora memoria?

— Tată! După o vîeduvie de 20 de ani, singur, părăsit de răul tău fiu, care știi că are pasiune bolnavicioasă pentru natură, pentru economie și nu se poate despărții de brazi și de stejari, de freamătușul de codru, de pădurea încântătoare, erexită dela mamă-să, zic, după o astfel de vîeduvie, oare nu ai drept să te cugeți puțin și la d-ta! Cine 'ti-ar putea lua în nume de rău, dacă vrei să întemeiezi familie? Cine are dreptul acesta?

— Tu ai singur acest drept. Tu te poți întrista sau năcăji pentru hotărîrea mea. De altfel tu știi...

— Știi, tată. Dar' pentru ce aceasta frământare? Ar fi oare lucru cuviincios să părăsești în ajunul căsătoriei pe aceea, care te iubește atât de mult?

— Care mă iubește atât de mult?

— Fără îndoială. Inimile delicate sunt întotdeauna îngrijite, că nu pot deștepta o contra-iubire la o altă persoană. Fii liniștit, tată dragă. D-ta ai făcut-o fericită pe mama, mi-ai procurat mie fericire; d-ta de sigur vei fi fericit și pe fata aceea tinéră, pe care deși nu o cunosc încă, o iubesc foarte mult, din cauza, că are o inimă atât de nobilă de a putut pricepe bătăile inimii d-tale.

— Toate aceste le zici, numai că să mă liniștești, nu-i aşa?

— Ei, ei, știi că ești curios! De când părăsindu-te pe d-ta, m'am dedat cu totul economiei și pădurăritului, adeseori am rugat pe Dumnezeu să te recompenseze pentru ceice știi perduț, să te facă fericit. Am făcut-o aceasta și din interes propriu, mi-ar plăcea să am frați — la ceea-ce contez eu siguri-

ale unor ferestre scânteind în negrul frunzisului. Dela Mica-Africă, până la portul Saint-Jean, luna arunca asupra mării un brâu de lumină, care se mișca ca o lungă fășie cu ochi aurii. Miroșuri de flori albe înbalzamau aerul; o adiere de primăvară, o boare recoritoare venia din grădini și dela mare.

„Așa că e admirabil? zise Michaëlis răzimându-se lângă Ioana de parapetul terasei... Acest ținut pare că anume e creat pentru amor!... Ce deliciu să stăm aici singuri, neconturbați de nimeni și să ne încălzim de misterioasa poesie a acestui ținut! Pare că ești tu mă afund într'o baie a tinereței!“

(Va urma).

Între 2 minciuni.

— Alătăieri la Cluj, a fost un vînt care a dărămat o casă cu 2 caturi.

— Astăzi nu-ți nimic pe lângă ce mi-s-a întemplat mie anul trecut. Vîntul era aşa de puternic încât mi-a ridicat o pată de grăsimi de pe haină.

tate — cărora le-aș fi un frate sincer, bun. Tată dragă, nu-mi strică bucuria!

Bătrânul strînse în tăcere mâna fiului său. Când suntem pătrunși de ceva, nu putem exprima în cuvinte nuanța și profunditatea sentimentelor, ce ne copleșesc.

Ambii eșiră și urcându-se în trăsura, care-i aștepta la trepte, în câteva minute sosiră la vila advocatului Mitea, unde judele de curie Cerbeanu avea să prezinte pe Ionel, fiul său, miresei sale, Coralie, fetei de 18 ani a vestitului advocat Mitea.

*

Cei doi bărbați intră în un salon elegant, cu bogate decorații de flori și draperii, unde în societatea mai multor rudenii și amici îi aștepta deja d-na Mitea, o femeie brunetă, elegantă, de etate mijlocie.

Ionel Cerbeanu cu obrajii sei sănătoși, arși de soare, cu sinceritatea privirilor și cu pășirea sa naturală produse o impresie bună. Cu toate acestea totuși trebuia să recunoască în taină, că fiul nu întunecă pe părintele său, care stăpâna de fericire, apărarea așa mai tineră ca de obicei.

După salutările și recomandările obișnuite, d-na Mitea deschise ușa salonului al doilea, de alătura și strigă:

— Coralia!

În momentul următor apără un nouaș de mouselin, alb, drăguț, din care nouaș se desvăluează niște umeri rotunjeni și un cap încântător. Față de coloarea floarei de persec, ochi negri rizători, păr brun-auriu — așa era Coralia.

Zărind pe Cerbeanu, mirele ei, își întinse cu viciozitate ambele mâini spre dînsul.

— Toamă admiram frumosul cadou ce mi-ai trimis, dta mă faci să mă prea încred...

Deodată însă tăcu, căci observă pe Ionel lângă tatăl său. Puțin confusă întrebă glumind:

— Fiul d-tale? Micul copilaș?

— Da, mamă — răspunse Ionel asemenea în ton glumet.

Tinerii își dădură mâna, ca doi prieteni vechi, dar în societate se născu pe un moment o tăcere penibilă. Așa se întâmplă aceasta, de câte ori suntem preocupati de un cuget, pe care de abia cutezăm să ni-l mărturisim. Căci în adevăr toți cari au fost martori la scena aceasta, împreună cu d-na Cerbeanu, le trecu prin cap ideea, că dacă Coralia și Ionel se întâlnesc mai înainte, se îndrăgosteau unul în altul. Dar la aceasta nu s'a gândit nici Ionel, nici Coralia. Ionel constată că mireasa tatălui său e frumoasă, amabilă și era vesel de fericirea ce-i așteaptă. Coralia era săzisă de fericirea sa, că Ionel e cu mult mai tiner, băiat așa zicând, pe când în adevăr el era bărbat, aproape ca tatăl său.

Dispoziția neplăcută dispără în curând. Oaspeții s-au așezat la masă și glumele plăcute ale tinérului Cerbeanu provocă o veselie generală, așa, că pe când societatea se împărtășă, nimenea nu mai cugeta la ideea, invita și dispărută ca un fulger.

După fidanțare Ionel voia să se reîntoarcă la moșia sa, că — după cum zicea el — să nu conturbe pe tatăl său a gustă liniștit dulceața celor mai frumoase zile. Cele mai frumoase zile? Ce numire incorectă! Oare nu toamă în timpul acesta are părechea fidanțată mii de gânduri și mici năcăzuri cu comande, cu cumpărări, cu aranjarea mobilelor și alte asemenea lucruri? Si dacă rămân ei singuri oare nu-i preocupă rolul, ce au să-l joace în viitor unul față de celalalt?

Dar bătrânul Cerbeanu nu se învoi să plece fiul său, căci prezența lui îi mărește încă fericirea.

Astfel Ionel rămase și rămase bucuros, de oare ce se simțea bine în societatea viitoarei sale mame.

El juca rolul unui băiat petulant, silind astfel pe Coralie să-l dojenească, când apoi toți trei rîdeau veseli. Ce bună alegere a făcut tatăl-seu! Numai aceea nu putea pripece, că de câte ori vorbea cu tatăl-seu despre Coralie, devinea preocupat.

Coralia asemenea era fericită. Ce viață frumoasă va avea în societatea acelor doi bărbați. Ea își petrecea mult mai nejenată cu acela, pe care îl numea fiul seu, decât cu viitorul seu soț, dar' era prevenitoare și amabilă față de amândoi deopotrivă. Așa trecură repede în o dulce fericire mai multe zile și săptămâni de-arindul. Când era uneori singură o cuprindea melancolia, fantasia 'i-se aprindea, dar' aceasta se întemplieră cu toate fetele, când sunt mirese. Nu e aşa?

Cu vre-o săptămână înainte de cununia lui Cerbeanu, Ionel se plimba pe promenadă cu un prieten al seu, care de câteva zile îi stetea pe cap să-l însoțească la o vînătoare în munții Făgărașului.

Era de dimineață, așa că Ionel nu putea să facă vizită Coraliei. Întrără deci ambii la un giuvaergiu, unde Ionel alese un juvaer prețios pentru mumă-sa vitregă, drept cadou de nuntă. Plătind juvaerul își luă adio dela amicul seu și plecă către casa advocatului Mitea să se delecteze cât mai curând de bucuria fetei cu părul-auriu.

Când Ionel intră în salon, Coralie stătea răzimată cu coatele pe o meseioră — cetea sau fantasa, cine știe? La auzul pașilor își ridică ochii și de surprindere sau de spaimă se cutremură, dar' voi să-ști tăinuiască emoția întrebând despre acela, la care în aceste momente nu s'a gândit de loc.

— Unde e tatăl d-tale?

— Am cugetat, că-l afflu aci — răspunse Ionel și se gena oarecum de sine însuși pentru minciuna, ce-i ești pe gură.

— Credeam, că sunteți nedespărțiti.

— Dar' am avut o afacere, care numai singur o puteam isprăvi.

Cuvintele în sine sunt indiferente. Ele devin ponderoase sau de valoare deosebită numai prin interpretarea, ce le-o dăm și care earăși este mult puțin influențată de starea noastră sufletească.

Coralia ascultă cu o neliniște fricoasă cuvintele lui Ionel, dar' n'ar fi fost în stare să spună cauza acestei stări sufletești. Sentimentul de neliniște îl copleșești și pe Ionel; el puse juvaerul pe masă și grăbi înainte:

— Cred, că am drept... acest modest cadou...

Feeria diamantelor au electrisat pe un moment sufletul Coraliei, dar' deodată isbuință în un plâns dureros.

— Ce ai pentru D-zeu! Te-am vătămat cu ceva!

Nu, el nu a vătămat-o, dar' sărmana copilă era totuși mistuită de o durere amară, neputendu-și opri lacrimile, cari curgeau și roiaie.

Ionel se apropiă de ea emoționat, dar' Coralie se feră din cale-i. Atunci privirile li-se întâlniră și aceste le-au spus totul, le-au desfăinuit, ceea-ce în inimile lor de mult nu mai era secret: că prietenia lor e deja mai mult decât — prietenie.

Între aceste întră în salon Cerbeanu, care — precum se vede — numai atâtă a observat din cele petrecute, că atenția fiului seu a pătruns pe Coralie până la lacrămi. Dar' când a doua zi Ionel îi declară pe ne-

așteptate, că voiește să însoțească pe amicul seu la Făgăraș, la vînătoare și dela acest propus nu voi să se abată cu nici un preț, — Cerbeanu să cutremură, deveni palid și nu mai stăru pe lângă Ionel să rămână. Tatăl și fiul să despărțiră săc, rece.

*

La o săptămână Ionel să întoarse, dar' distracțiile vînătoarei nu-i alungaseră tristețea. Tatăl său îl primi foarte afabil și-i comunică vesel hotărîrea sa, ca în preseara cununiei sale să cineze ambii acasă, numai singuri.

La cină Ionel povestî tatălui său pățanii dela vînătoare și nici el, nici bătrânul nu amintiră nimic despre Coralie. Numai după cină, când să retraseră în odaia de lueră a lui Cerbeanu, fură cuprinși ambii de un fel de îngrijorare tăcută. Ionel credea, că tatăl-seu e indispuș, din cauza că nu să află lângă mireasa lui, ear' de altă parte el să simțea cuprins de gelosie. Pe la zece ore pretexând, că-l doare capul, merse să se culce.

— Noapte bună, dragă Ionel — îi zise tatăl său în ton dulce părintesc — și....

— Poftești ceva tată?

— Nu, voiam numai să-ți zic, ceea-ce îți ziceam odinioară când erai băiat mic: — visuri dulci și somn ușor!

Ionel intră turburat în odaia sa de durmit. Dacă tatăl-său ar presupune ceva! De ce a și venit el dela moșie, să-i turbure liniștea! De ce nu s'a gândit la împrejurarea, că mireasa tatălui seu — o fată tinere — îl poate prinde drag! Aceasta nu să înțembla, dacă-i facea cunoștință, că nevastă! Sau mai știi!

Cu toată obosalea Ionel adormî târziu și avu visuri chinuitoare. Îl mustre conștiința. Să sculă de dimineață și ca să-și mai ușureze sufletul, să grăbi în odaia părintelui seu, să-i ureze „bună dimineață” și să-l îmbrățișeze.

Sosind la ușa odăii spre marea lui uimire o affă deschisă și patul neatins, ear' pe o meseioră erau două serisori. Pe plic era scrisoarea tatălui-ului. Una era adresată lui, celalătă doamnei Mitea. Ionel rupse cu mâna tremurătoare plicul și ceti:

Iartă, iubite, flule, că pretind dela tine un lueru, care poate îți va micșora stima față de tatăl-tău, dar' am motive a te rugă să duci tu în persoană scrisoarea a două adresată d-nei Mitea. În ea o rog, să mă absolve de cuvîntul dat fetei sale. Pentru ce o fac aceasta? te vei întreba. Din o mulțime de cause. Deja înainte de venirea ta, când mă decisem cu toată seriositatea la acest pas, în momentele mele fericite eram tulburat de neliniște, de nesiguranță. Îți vei aduce aminte de cele-ce îți-le-am spus, când ai sosit. Știi, că am accentuat diferența între etatea mea și a Coraliei. Am crezut, că vei gâci pentru-ce îți doream atât de mult societatea. Prezența ta a disolvat, a adus în ordine disonanța, ce există între sufletul tinere și vesel al Coraliei și între al meu, îmbătrânit și plin de tristeță. La o convingere deplină a acestui lueru am ajuns numai în zilele, când tu ai fost dus la vînătoare. De atunci am încrezut pe Coralie, căci mă temeam de mine însuși. Etatea, Ionel — mi-am uitat să-mi trag seamă cu etatea. Numai un bărbat tinere poate să-ști ofere înima întreagă; înima celui care înclina spre bătrânețe e numai pe jumătate liberă, celalătă jumătate e plină cu durerea vremilor trecute...

Ar fi o mare jertfă din partea ta, dacă ai lua de nevastă pe logodnică părăsită și în modul acesta ai corege greșala tatălui-tău. Astă nu o poftesc, dar' cer,

să-mi fi un bun apărător. Tranșează afacerea, cum îți șoptește inima.

P. s. Locul, unde mă afflu, îi voi destărni numai când ambii mă veți ierta.

*

Ionel nu mai voi să vază pe Coralie. A împlinit dorința tătâne-său, dând în persoană scrisoarea adresată d-nei Mitea, care după cum a observat Ionel, nu s'a supărat așa de tare de cele comunicate în ea.

Ionel rămase foarte năcăjit. Să știe, unde e ascuns tatăl-său! Să poată vorbi cu el, 'l-ar convinge, că el, Ionel, nu iubește pe Coralie de loc. Dar' tatăl-său a dispărut, Ionel nu-i affla urma nicăieri. Își facea grave imputări. Cum a putut el să ruineze fericirea viitoare a aceluia, care toată viața a nisuit să-l facă pe el fericit. Pe Coralie — căci în cele din urmă ea e de vină la toate — da, pe Coralie o va uita, trebuie să o uite!

— Dar' n'a fost în stare.

Dacă rătăcea pe strade, să părea că îl atrage un magnet în strada Teilor, unde să affla vila lui Mitea. Ba mai târziu, deși spre rușinea sa, să primble de căte două-trei ori pe zi pe dinaintea vilei. Conștiința 'și-o împăca cu aceea, că în curând să va rentoare la moșie, și în singurătate, în freamătușul codrului își va ispăși greșelile

Dar' înainte de plecare cu o zi lucrurile luară o întorsătură neașteptată. Pe neașteptate sosi o scrisoare dela tatăl său, în care bătrânul îl roagă să plece numai decât la Graz, la cutare adresă, având de isprăvit niște lueruri foarte urgente.

Cerbeanu să affla în adevăr în Graz, la un amic al seu. Când Ionel sosi la adresa indicată, întră în un salon cam întunecat. Cineva ridică perdeaua. În acest moment el voi să ia la fugă, de oare ce înaintea lui stătea — Coralie. Ea îi întinse vesel mâna. Ionel o sărută, dar' grăbi eu voce tremurătoare:

— Nu, nu o pot primi, nu vreau că tatăl meu să suferă pentru mine....

— Și dacă nu suferă? — întrebă o voce foarte bine cunoscătoare și iubită.

Tatăl și fiul să îmbrățișeze cu căldură.

— Dta voiești, tată, d-ta?

— Eu voesc.

În momentul următor Coralie și Ionel s'au înscris în o vie conversație, uitând de prezența aceluia, care 'i-a împreunat.

Cerbeanu își puse mâna pe inima sa rănită și surise, cu surisul dureros al abzicerii, care suris în contrarietate cu bucuriile lumești, își aruncă veninul la gura păharului, pe când dulceața 'i-se aşază pe fund.

Din Sinaia.

— Vezi ilustrația. —

În fiecare an pe vremea aceasta Curtea regală română își schimbă reședința din București la Sinaia, unde petrece vara. Curtea în Sinaia e urmată de înalta societate a Bucureștilor, vile frumoase de pe valea Prahovei să împopulează, strădele, aleile, localurile publice să umple de public elegant, venit parte din țară, parte din străinătate.

Da, Sinaia e visitată vara de multă lume din toate părțile, căci poziția ei este un picior de raiu, frumoasă, cum rar o mai găsești altundeva, ear' înalianță cu natura omul încă să silit să împodobească cu îscusință acest loc admirabil.

Natura a încungiurat valea cu munți uriași și cu păduri de brădet, cu ape vînitoare, cari se reped spre Prahova, dând locu-

lui o înfățosare sălbatic-poetică, ear' oamenii au completat aceasta icoană, ridicând în lumi-nişul, ce se deschide între munți, vile în stil elegant și poetic, hoteluri, băi și alte așezăminte, cari fac mare plăcere ochiului în mijlocul sălbăticimii naturei.

Dintre toate însă cel mai mare și mai elegant e Castelul Peleș, al familiei regale, zidit în mijlocul brazilor, la poalele Bucecilor, despre care vom spune câteva cuvinte mai la vale.

Antâiu să vorbim ceva despre Sinaia.

Locul acesta de pe valea Prahovei era odinioară pustiu și foarte sălbatic. Numai fiarele sălbaticice îl locuiau și mai era cercetat de păstorii cu turme de oi.

În același fel se spune că s'a dat numirea muntelui Caraiman, — în amintirea timpurilor când Caraiman-Paşa, comandant al oștilor turcești, își instalase aci quartirul general, poposind în drumul pe care îl făcea către Viena.

Însemnatate deosebită însă și-a câștigat Sinaia prin hotărîrea regelui Carol de a-și zidi aici un castel. Aceasta s'a întemplat la 1871.

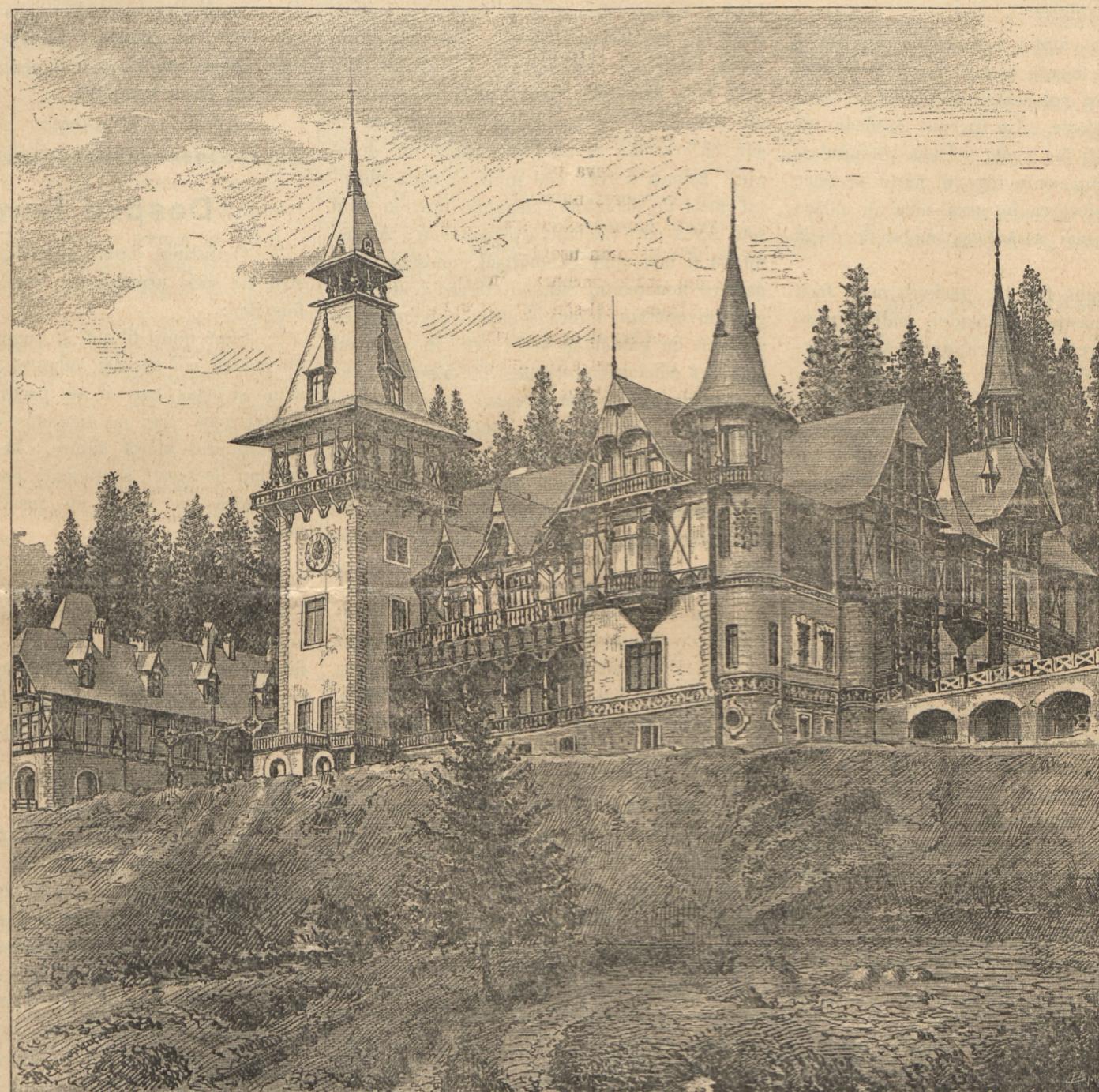
Regele a vizitat, curând după venirea sa în România, ca prinț, valea Prahovei și mănăstirea Sinaia. Locul sălbatic și pitoresc îl-a plăcut atât de mult, încât la 1871 s'a hotărît să petreacă vara aici, dimpreună cu regina. Frumusețea locului îl-a hotărît în sfîrșit de a-și zidi aici castelul, al cărui icoană o dăm azi.

Castelul se află la o parte din valea Prahovei, spre inima munților, încungjurat de brazi și răsfățat de sălbaticul rîuleț Peleș, dela care își are numele.

Închis în valea sălbatică a Peleșului, cu turnurile, turnulețele, balcoanele și cu toate formele sale drăgălașe, el se arată atât de impunător și în o astă potrivire cu împrejurimea încât nu știe omul de ce să se mire mai mult, de frumoasa și sălbatica împrejurime ce-l încungioară, sau de măreția însăși a castelului.

Aici, departe de sgomotul lumii, în sinul naturei, îl place regelui, reginei și întregei familii regale a petrece zilele de vară.

Regina poetă pierzându-se pe cărările și alele, ce să află pe lângă palat sau stând pe



Castelul Peleș din Sinaia.

Cei dintâi cari s-au stabilit pe aici, au fost niște călugări, înainte de asta cu 3—4 veacuri. Ei au pus temelie mănăstirei și cătunului, din care se făcă Sinaia de azi. Mănăstirea purta numele de „Biserica Sf. Niculaie din muntele Molomățul“. Numele de Sinaia îl primi în veacul XVII. dela Mihaiu Cantacuzino, care fugă de urgia lui Duca-Vodă prin valea Prahovei, la Brașov. Drept mulțumită, că a scăpat de dușmani, el ridică apoi la poalele Bucecilor, mănăstirea de azi, la anul 1692 și-i dădu numele de Sinaia, după numele mănăstirei de pe muntele Sinaii, pe care Cantacuzino o vizitase mai nainte și care are mare asemănare cu regiunea de pe valea Prahovei.

Dar' zidirea a dat dela început de mari greutăți și pedeci, puse parte de sălbăticia locului, parte de întemplierile mari și hotărîtoare ale țării. Abia în 10 ani a putut fi sfîrșit castelul pe deplin. Zidirea s'a început la 1873 dar' în vremea răsboiului cu Turcia lucrările au stat locului și numai în timp de pace au fost continue. Astfel castelul a fost început de prințul Carol, dar' a fost sfîrșit de Regele încoronat al României neaternate, al cărei juvaer este. Aceasta ne-o spune poesia lui Alessandri, săpată pe o placă de bronz, când a fost gata castelul:

„Eu Carol și al meu popor
„Zidit-am într'un gând și dor
„În timp de lupte — al meu regat
„În timp de pace al — meu palat“.

țermul Peleșului și ascultându-i șoaptele, de sigur că multe din frumoasele ei lucrări poetice-literare i-sau zemislit în minte sub impresia frumuseței, ce se află în jurul ei. Aici a scris regina-poetă „Carmen Sylva“ între altele și frumoasele „Poveștile Peleșului“.

Anul acesta s'a mai adaos o mică aripă la castel, locuința micului prinț Carol. Ea însă nu să poate vedea în ilustrație, fiind zidită în partea inversă dela fațada, ce ne-o înfățoșează ilustrația.

Încheiem aceasta mică schiță cu ceea-ce a zis un poet de-al nostru: *Castelul Peleș e giuvaerul Sinaii, ear' Sinaia e perla României.*

sm.

Serupuli.

— Humorescă. —

Urmam studiile de medicină la universitatea din Copenhaga. Locuiau în fundul unei curți într-o mansardă. Earna, odaea mea era ca un ghețar; ear' vara ca o bae. În fiecare noapte cloțanii tineau sfat în scocurile casei. Afără de aceste mici inconveniente locuința mea era căt se poate de confortabilă.

Mobilierul era acela ce se găsește în toate odăile de studenți mai puțin bogăți: un scaun de trestie, o masă, o canapea aspră, care servia și de pat, un leghian, un cuptor, o gitară atârnată de părete, una sau două oale cu flori, totul aranjat cu un gust artistic. O căpătină tăiată în mai multe locuri și oase îngălbenite păreau că de aceea sunt acolo ca să-i reamintească stăpânului locuinței acest cult sever al științei.

În fața locuinței mele locuia un curios tinér. Deși în fiecare zi aveam ocazie ca să-l întâlnesc, totuși noi schimbam numai o banală salutare de păltire. La început credeam că sunt dator să-i fac vizita. Dacă trăznitul ar fi căzut pe timp senin năr fi putut produce un astfel de efect ca intrarea mea în odaea lui cu mult mai sérăcăios mobilată decât a mea.

Cu o grabă febrilă, vecinul meu făcă să dispară rămășițele prânzului, bâlbăi niște scuze, se încurca în explicațiunile sale și într-un scaun eufundos, lovi masa, resturnă o carafă cu apă și era căt pe aici să cază în toată lungimea sa pe padiment. Începurăm a vorbi despre relațiunile noastre. Fapt e că sermanul tinér nu primia pe nimeni la sine. În toată seara la zece ore, atât earna căt și vara, lampa și era stinsă și ușa încuiată. Menu-ul mâncărilor sale era puțin variat. În fiecare zi își cumpăra căte ceva rece dela un cârnătar.

Bizareria umblărilor sale și singurătatea în care se închidea avură rezultatul pe care să-l poate închipui ori-cine, că devenirăm foarte curioși și începurăm a-i studia cu toată minuțiositatea obiceiurile, moravurile și caracterul.

Ancheta noastră avu rezultate favorabile. Era un tinér cu o conduită exemplară, veritabil model de ordine și de economie. Deși foarte silitor, la vîrsta de două-zeci și nouă de ani n'avea decât gradul de licențiat. Era un om atât de fricos încât toată voința și era paralisată.

Pururea șovăitor, neliniștit, regretând ori-ce pas ce-l facea, tremurând în fața celor mai neînsemnate consecințe ale actelor sale, era atins de aceea infirmitate morală pe care medicii adeseori au descris-o dacă au putut-o vindeca: boala scrupulului.

Tinérul meu se numia ca toată lumea Schmidt. Fața lui incoloră și fără barbă nu era nici atrăgătoare, nici respingătoare; privirea ochilor sei albastri era totodată și circo-spectă și visătoare. De talie mijlocie, slab, Schmidt purta un păr lung de coloare blondă-cenușie. Trăsurile și erau potrivite. Vestimentele și erau curate dar și de tot disprețuitoare de schimbările modei. După acest portret veți afla ușor că acest tinér cinstiț nu părea de loc destinat a fi eroul unei aventuri. Si totuși a ajuns de povestea întregului cartier. O furtună de risete, de glume, de hazuri, se deslășui în jurul acestui nume până mai ieri lipsit de ori-ce glorie.

Gândiți-vă numai! O uimitoare, hazlie, groaznică veste să lăți deodată, o veste adeverată care puse în mișcare și ferbere lumea din cartierul nostru. Demnul, neprihănitul,

virtuosul licențiat, a fost văzut, într'adeveră văzut, deci de dimineață în Lunia unor Rusalii mergend spre locuința sa într'un echipament, dar' ce echipament!

Licențiatul Schmidt, cunoscut din respectul seu față de buna cuvintă, nu avea pantaloni!... Toată îmbrăcămintea și constă dintr'un macat (acoperitoare) mare de pat cu flori în care era învăluit... Mai puțin ca ori-cine eu unul nu mă puteam îndoii despre adevărul întemplierii. Din întemplierare, în acea dimineață reîntorcându-mă acasă după o noapte petrecută ca îngrijitor la spital, spre marea mea mirare recunoscui în fință îmbrăcată caraghios, care trecea pe dinaintea mea pe nefericitul Schmidt. Palid, cu față acoperită de sudori, atât de îngrozit, încât nu avui curagiul să-l agrăesc. Vesta aventuriei sale fiind în câteva minute cunoscută, avu un succes nebunesc. Toată lumea vorbea despre el și făcea conjecturi. Cine era mascarada aceea? Cine era figura aceea caraghios îmbrăcată? Ce s'a ales din prea bine cunoșcuții pantaloni ai lui Schmidt; din pantalonii cei întunecoși cari băteau în sur, cari arătau că au fost purtați un deces? Lumea n'avea mai mult să vadă obiectul acela de deosebită eleganță unică în felul seu. Avea oare Schmidt alți pantaloni? Atunci nu va fi mai mult Schmidt-ul cunoscut. Îndată-ce nenorocitul Schmidt trecea peste pragul universității lumea șoptea: „Schmidt ce ai făcut cu pantalonii tăi?!...“ În mijlocul lecțiuniei celei mai serioase, din băncile noastre se punea deodată aceasta întrebare caraghioasă: „Cine a văzut pantalonii licențiatului?“ Schmidt să prefăcea că nu înțelege. Fapt e însă că suferea foarte mult. Paloarea, slăbiciunea se accentua încă și mai tare. Pe scurt, aceasta istorie comică luase o întorsură rea.

La câțiva timpi după aceasta, mă dusese într-o Dumineacă la țeară, ca să vizitez pe d-na P. amică a părinților mei și văduva unui colonel. Era o plăcută femeie bătrână, de humor mușcător și iubitoare de vorbă. După dejun, o cafea servită sub verandă, îmi spuse cu ochii scânteitori de maliție:

„Dacă ești înțelept și dacă 'mi-ai promite că vei fi discret, aş avea să-ți povestesc o istorie, ah, dar' ce istorie!...“

Am asigurat-o de cumințenia mea și i-am promis secretul cel mai absolut. Doamna P. ardea de dorul să fie indiscretă.

Începă: „Vezi bine acea casă mică albă împrejmuită cu o mică grădină, care este de ceealaltă parte a parcului. Acolo locuiește respectabila familie Müller. Ști, că sunt oameni de treabă! Tatăl, profesor de matematică; mama în fiecare dimineață încă înaintea servitoarei e la lucru, cinci fete, toate mari, de măritiș. Că sunt frumoase domnișoarele? Ei astă n'o pot zice! Avute? — încă nu. Și în ziua de azi, cucerirea unui bărbat, e lucru greu pentru o fată, care nu e nici frumoasă nici avută.

În primăvara trecută, vecinele mele primă în fiecare Dumineacă vizita unui tinér care le-a fost recomandat de un amic al familiei. Era pare-mi-se un student de universitate. Timid, bine crescut, cu păr lung de coloare gălbue închisă, asemenea multor oameni și care se numea, să-i zicem Cristian, că să nu compromitem pe nimeni.

Auzind aceste ultime cuvinte, pare că făcui o ușoară mișcare.

— Doar' îl cunoști, mă întrebă doamna P...

— Ei, scumpă doamnă, răspunsei, cum să putea ghici pe cineva după un nume de fantasie, care seamănă cu toată lumea și n'are

alte semne distinctive? Fii liniștită. Sunt impacient de a-ți auzi istoria care începe să mă intereseze de minune....

— Și ce va fi când vei auzi urmarea? Eram să-ți spun că licențiatul Cristian, ți-am spus că Cristian era licențiat? făcea primele vizite ca un tinér timid.

Cu respect asculta savantele disertații ale domnului casei. Cu fetele sale se juca la croquet după-care aplauda violentele diatribe ale mamei Müller ce le ținea în contra societății moderne. Profesorul vedea în el „un sujet remarcabil de o modestie fără precedentă“ cele cinci surori îl aflau „amabil și interesant“, mama și lăuda dreaptă judecată și adâncul seu simț moral. Toti îl încunjurau cu dragoste, îl sărbătoreau. În inima părinților se născu speranța că simpaticul licențiat ar dori să se unească cu familia prin legături de căsătorie. Doamna Muller își vedea deja pe fata cea mai mare, pe „Mariana“ așezată; pe Mariana, care, după-cum zicea indulgenta mamă, era cea mai puțin frumoasă.

(Va urma).

Despre femei.

O distinsă damă, aderentă a foaiei noastre, ne scrie următoarele considerații asupra femeilor:

Sunt mulți filosofi și cugetători, cari nu au pentru noi aceeași admiratie, aceeași pașion și estas care îl au poeții, acești copii alinăți cari deși ne anatemisează uneori, o fac din prea multă iubire. Departe de a fi animați de aceste sentimente pentru noi, ei ne împroașă cu venin, cu insulte, cu critici nedrepte...

După unii părinți ai bisericei, cari se depărtau în mod fundamental de doctrina lui Christos, care este o doctrină de iubire, după acești sfinți părinți cari ne considerau că ființe create pentru perzarea omului și ne cotoapeau cu anateme, au venit filosofii cari să le țină isonul și să ne insulte.

Cu toate acestea femeia a fost răsbunată tomai prin acele calități, pe cari filosofii î-le blamau.

Se știe că Schopenhauer, pesimistul filosof german, profesa un dispreț și o ură fără margini pentru femei... în scrierile sale. În viața de toate zilele însă Schopenhauer avea cu totul alte opinii asupra femeiei. Nu numai că nu le desprețuia, dar le era mai sclav decât alți simpli muritori. Dar aşa sunt filosofii: una seriu și alta fac.

* * *

Am răsfoit albumul unei amice, și am găsit multe lucruri frumoase: versuri din poetii mari și rechi în seninătatea geniului lor, din poetii duioși, cari au cântat amorul și melancolia iubirilor moarte, am găsit desemnuri delicate, flori palide presate, panglici încărcate de inscripții și parfume suave.

Dar în aceste buchete de roze am găsit și un spin colțos: un amic misantrop, după nume și rău crescut, scrisese următoarea cugetare de La Rochefoucauld:

„Sunt foarte puține femei oneste, care să nu se fi plătit cu meseria lor“.

Onestitatea este o meserie așadar', ear nu o calitate inherentă femeilor!

Onestitatea nu este o meserie pentru femeie, după-cum nici cinstea pentru bărbat. E o datorie pentru ambii, și nu una din acele datorii cari se îndeplinește cu sila și cu durere, ci una din acele datorii fără care nu putem pricepe nici bărbatul nici femeia. E o datorie a-și iubi copii, și credem că puțini primesc

această datorie ca o povară și o îndeplinsească cu sila. Deasemenea e o datorie pentru femeie a fi onestă și această datorie o îndeplinește fără să se plătisească, cu mulțumire, din toate puterile sufletului seu. În ziua când o femeie încetează de a fi onestă, atunci ea cea dintâi perde respectul de sine, și se smete pedepsită prin remușcări, regrete și desconsiderarea în proprii ei ochi.

Acelora însă, cari insultă femeia nu le voiu aminti frumosul proverb persan „pe o femeie nu trebuie să o atingi nici cu o floare“, ci frumosul vers al poetului Macedonski:

„Uîți că mumă 'ti-e femeia, și că 'n sănu-i te-a purtat“.

Hort.

FELURIMI.

Căsătoriile în China

In China căsătoriile se fac prin mijlocirea agenților, fără ca mireasa să-și vadă mirele. Dacă este decisă căsătoria, miresei 'i-se dă timp de o săptămână pentru a se desvăluia de casa părintească. După fidanțare urmează schimbarea reciprocă a cadourilor. Bărbatul trimite miresei sale sunca, o pungă cu bani, două sticle de vin, două răte, găini și lumini. Fata returnează o parte din daruri și reține numai banii, o rată, o găină și lumini, cari de obicei se aprind la nașterea primului copil. În ziua cununiei mireasa poartă haine roșii și vîlă asemenea roșu. În fruntea conductului merge un bărbat în roșu, purtând o tavă roșie cu o ramură de portocal. Asta se face, ca tinera femeie să văză viața în culori de rosa, vesele. După cununie se roagă, împreună cu bărbatul seu, la mormintele strămoșilor, apoi în decurs de trei zile nu e permis nici să vorbească, nici să rîză, nici să plângă.

Cu toate că în China căsătoriile nu sunt provocate de iubire, sunt destul de fericite. Cel puțin nici într-o țară din Orient nu se țin legăturile de căsătoria atât de sfinte, ca în China.

Parfumurile.

Industria parfumurilor e dezvoltată în unele țări cum sunt Bulgaria, Sudul-Franciei etc. Parfumurile cele mai suave să scot din flori. Horticultura să silește să dobândească prin cultură flori mai frumoase și mai parfumate. Chimia face concurență horticulturei, silindu-se prin sinteza să obțină cele mai estime esențe până aci estrase din flori, însă chimistii n-au reușit să dea parfumurilor produse în laborator suavitatea celor scoase din flori.

În cultura florilor de parfumuri, cultivatorii găsesc o ocupație mai bănoasă, ca aceea a vieti de vie, pentru că prețul parfumurilor e foarte mare.

Eată florile principale din care se estrag parfumuri:

Trandafir de Provence.

Trandafiri din Turcia.

Ylang-ylang.

Neroli (oleul volat. de flori de portocale).

Paciuli.

Muscat.

Wintergreen (Gautheria procumbens).

Rosmalinul.

Aspicul.

Parfumurile chimice nu vor putea vrea dată să egaleze pe cele estrase din flori. Din păcară să scot chimicește cantități mari de parfumuri, cari se vând în comerț sub numiri diferite. Cu aceste parfumuri însă se

mulțumesc oamenii ordinari. Oamenii rafinați dimpotrivă caută totdeauna parfumurile naturale provenite din flori.

Declarării de amor.

O revistă germană publică mai multe declarări de amor de-a bărbătilor, în conglăsuire cu oficiul sau chemarea lor.

Diplomatul zice: Învoește-te d-șoară să păsim la o alianță eternă. *Soldatul*: 'Mi-ai rănit grozav inima; sau: Ai venit, te-am văzut, ai învins! *Marinarul*: Frumoasă d-ră, la d-ta voi afla portul pe marea vieții. *Arhitectul*: Să ne construam un cub. *Savantul*: Ah, lasă să-ți examinez inima și să ceteșe în ochii tăi fericirea mea. *Birțașul*: Ai umplut deplin pocalul inimii mele. *Sculptorul*: Dacă nu 'ti-e de marmoră inima, lasă intrare în ea iubirii mele. *Giuvaergiu*: Un inel de aur să ne reprezente iubirea. *Grădinariul*: Numai un cuvânt de pe buzele tale și calea vieții noastre va fi presărată cu roze. *Vizitul*: Dacă mă ascultă, tu vei avea întotdeauna hățurile. *Brutarul*: Voiești să împărți pânea mea cu mine în bine și în rău? *Aprițorul de lamente*: Tu ești lumina vieții mele! *Agricultorul*: Vreau, ca întotdeauna împreună să arăm agrul vieții? *Pictorul*: Tu ești modelul cel mai adorabil.

Ce timp va fi pe vară?

Vara anului acesta se afirmă de un meteorolog că va fi frumoasă și caldă. Cercetând rapoartele meteorologice pe cei din urmă 25 de ani, se constată, că mai întotdeauna o primăvară timpurie e urmată de o vară foarte călduroasă. Dela 1878, am avut 9 primăveri timpurii, din cari 8 au fost urmate de un timp de vară superb. Se pare că cum e timpul în a doua și în a treia lună a anului, tot așa va fi în cursul verii. În Februarie și în Martie a fost frumos, prin urmare putem spera, că tot așa va fi în Iunie, Iulie și August.

Trei sfinti.

Trei sfinti sunt în calendarul apusean, cari își au zilele în 12, 13 și 14 Maiu. Ei sunt cunoscuți Paucratiu, Servațiu, Bonifaciu și economii se tem de ei, de oare ce adeseori au adus înghețuri, făcându-se astfel mari pagube în bucate. Anul acesta încă au lăsat timp rece în urma lor.

Eată câteva date despre acești sfinti: Paucratiu s'a născut în Frigia, la anul 290, din familie nobilă. Ajuns în Roma și fiind creștin, a fost decapitat de Dioclețian în 304, în etate de 14 ani. La mormântul lui se făcea jurăminte și după legendă se zice, că cel ce jura aici strâmb, murea moarte năprasnică.

Servațiu a fost episcop în Tanger. Plecând odată la Roma, pe drum în vis 'i-s'a arătat Sân-Petru și ii zise că degeaba ostenește la Roma, de oare ce Hunii tot vor năvăli în Gallia, dar el aceasta nu o va ajunge. În adevăr el a și murit pe drum.

Bonifaciu a fost intendantul unei bogate dame romane. Călătorind în Palestina, a fost martorul unei grozave scene, a văzut adeca cum au fost omorâți o mulțime de creștini. Pe Bonifaciu aceasta l-a inspirat atât de mult, încât a strigat în gura mare, că și el e creștin. Fiind prins a fost supus la torturi pentru a se lăpăda de creștinism, dar a rămas constant. În fine a fost de capitat.

Orașul de aramă.

In America este orașul băieșesc *Butte*, unde nu să scoate din mine aur, ci aramă,

dar' în cantități mari. Se scoate aramă pe săptămână în preț de 3 milioane și jumătate de coroane. Natural că în chipul acesta orașul e foarte bogat, plata băieșilor e mare, 15—20 cor., pe zi, dar ce folos, că ocupăția lor e foarte nesănătoasă. Cea mai robustă constituție încă să prăpădește în curând, aşa că nu numai avereia orașului de aramă e mare, ci și -- cimitirul.

De-ale bucătăriei.

Cremă de șocoladă.

4 tablite de șocoladă pisată se fierbe în 5 del. de smântână dulce și se adauge la ea, mestecând în continuu, și fiind încă ferbinte 4 gălbinișe de ou, care nainte au fost foarte bine frecate cu 1 del. de smântână, 140 gr. zăhar foarte fin pisat, 18 gr. gelatină și vanilie de 10 bani. Toate aceste se ferb până capătă puțin luciu și se mestecă până ce s'a răcit eu totul. După aceea crema se pune într'o formă bine presărată cu zăhar și se lasă să stee pe ghiață timp de 6 ore, când forma se bagă pentru un moment în apă foarte ferbinte, și crema fiind gata se scoate.

Macrăne de șocoladă.

La $\frac{1}{2}$ chlgr. de migdale pisate cu coaje cu tot să adaugă $\frac{1}{4}$ chlgr. șocoladă pisată, $\frac{1}{2}$ chlgr. zăhar pisat și cernut și din 8 albușe de ou se bate spumă foarte vîrtoasă amestecându-se tot la olaltă. Din aceasta massă se formează globulele miciute, care puse pe o formă de tinichea să usucă foarte puțin la foc.

Friptură cu smântână.

Se taie mai multe bucățele din mușchiu de bou, cari se bat bine cu măunchiul cuțitului și se săreză. Se pune într'un caserol o lingură de unoare lăsându-se să se înferebinte bine, o jumătate de ceadă mărunt tăiată, și un vîrf de cuțit de ardei. După ce s'a prăjît puțin ceapa se pune carne, care întorcându-se mai de multe ori de pe o parte pe alta să lasă până se înmocă bine și atunci se adauge o anumită cantitate de smântână. La friptură se pregătește ca garnitură găluște.

Cum trebuie fiartă sunca.

Ca să avem o sunca fiartă gustoasă, o ferbem mai întâi o jumătate de oră în apă, apoi turnăm peste ea ca pe jumătate, vin alb, adaogând la el și ceva chimen, boabe de enuper, zahăr, coaje de lămâie, cuișoare și o lăsăm să fierbă mai departe, fiind vasul acoperit. După ce a fert îndeajuns, sunca se pune în teasc sau se pune o greutate pe ea. Numai după ce s'a răcit pe deplin o putem tăia felii.

Supă de fasole sau mazăre de dulce sau de post.

Luăm $\frac{1}{4}$ litru de fasole sau mazăre, o spălăm bine, după ce am ales-o, ca să nu fie nici o boabă stricată, o ferbem în apă și când boabele sunt moi de tot le străcurăm prin sită. Stîngem apoi cu ea o prăjală (rîntăș) subțire și rumenă, făcută din o lingură de unoare sau unt proaspăt și o lingură de faină. Sare și puțin piper și dau gustul bun. Se servește cu pâine prăjită.

De post se face așa: fasole sau mazăre luăm cât voim, se spălă și se ferbe cu morcov și pătrânjei tăiați lungureți, se dă puțin sare și câteva boabe de piper. Când sunt moi se pot servi.

De-ale casei.

Desinfectarea apartamentelor.

Un escelent desinfectant pentru apartamente e arderea câtorva boabe de cafea pe o lopătică încălzită.

Contra beșicării picioarelor.

Se întâmplă adesea că umblând mult, esnește beșici foarte dureroase pe picioare. Unghenii picioarele cu următoarea alifie scăpăm repede de aceste beșici:

Săpun alb 50 grame.

Seu de luminare 50 grame.

Alcool canforat 25 grame.

Oțet canforat 25 grame.

De-ale toaletei.

Pentru delăturarea alunelelor.

Un vîrf de cuțit de sare se disolvă în sucul dela o alămăie și se amestecă cu o linguriță de apă de Colonia și cu spuma unui albuș de ou. Cu aceasta amestecătură se unge pelea obrazului și a mânilor, adepă unde sunt pete, în toată seara înainte de culcat.

Pentru înfrumusețarea obrazului.

Tinctură Benzoe 10 grame.

Apă de sodă 100 grame.

Din aceasta să pună o lingură la o ciacă de apă și se spală obrazul la zi de 2—4 ori.

Știri de pretotindenea.

Sf. sinod al bisericii autocefale ortodoxe române, a fost convocat pe ziua de 1/14 Mai și sesiune ordinară de primăvară.

În ziua de Sân-George a fost hirotonit nou alesul episcop al Aradului, Ioan Ignatie Papp, în Sibiu. Frumosul ceremonial de hirotonire s'a început în preseara de Sân-George și s'a terminat a doua zi. După terminarea liturgiei metropolitul, ținând o alocuție nou hirotonitului, îi predă cárja archierească. Au urmat apoi felicitările în reședința metropolitană.

Instalarea episcopului se face Duminecă, în 17 I, c. în Arad.

În Cincul-mare s'a deschis o nouă bancă românească, cu ziua de 1 Mai n. Numele ei este „Armonia“.

Mai multe case din America au trimis reprezentanți în România, cari să tocmească un oare-care număr de ciobani români, dela cari să învețe minunatul lor meșteșug în fabrica brânzeturilor. Aceasta este o dovdă, cât de mult sunt apreciate brânzeturile române în străinătate.

Diecesele gr.-cat. a Orăzii-mari și a Lugojului s'au întregiat în fine în mod deplin mulțumitor.

Foaia oficială publică numirea P. S. Sale Dr. Demetru Radu, de episcop la Oradea-mare, și a Rev. domn Dr. Vasile Hossu, canonie metropolitan și camerar papal, din Blaj, de episcop al diecesei Lugojului. Aceste numiri de tot potrivite trebuie să umple de bucurie

inimile tuturor Românilor, de oare-ce în fruntea dieceselor Orăzii-mari și a Lugojului ajung de cărmuitori astfel de bărbați, cari vor lucra din toate puterile pentru binele neamului nostru.

Dr. Demetru Radu s'a născut la 7 Noemvrie 1861 în Ujfalău (Alba inferioară). Studiile primare le-a făcut în Aiud, cele secundare în Blaj, de unde metropolitul Vancea l-a trimis în colegiul grec al sf. Atanasiu din Roma.

In colegiul de propaganda fide a studiat teologia și filosofia până la 1885 când a luat doctoratul în teologie și filosofie. Ieromonah preot se reîntoarce în archidiocesă de unde după scurt timp este trimis ca preot gr.-cat. pe lângă archidiocesa rom.-cat din București. In Nov. 1896 fu numit episcop la Lugoj.

Dr. Vasile Hossu s'a născut în T.-Murășelul în ziua de 11 Februarie 1866. Studiile primare le-a făcut în orașul seu natal, cursul inferior al gimnaziului la Sași în Reghin, cursul superior în T.-Murășelul, de unde metropolitul Vancea l-a trimis în colegiul grecesc Sf. Atanasiu din Roma. Hirotonitul preot fu numit ântâi profesor de dogmatici la institutul teologic din Blaj. Mai târziu fu numit rector al internatului Vancean.

La 1898 fu ales canonie cancelar. În 1901 fu numit prelat papal. Diecesa Lugojului câștigă în persoana numitului episcop un demn cărmuitor.

Profesorul Kossel, șef al secției bacteriologice dela clinica din Berlin, însoțit de mai mulți medici din Triest, a sosit zilele trecute în Dalmatia la Zara, ca să studieze sistemul urmat de Dr. Battara la curarea malariei. Anume Dr. Battara prin sistemul seu de curare, aplicat la o mulțime de bolnavi din satul Nona, a obținut succese uimitoare. Acum se fac experimente cu acel sistem

După datele oficiale România are o populație de 6,081,572 locuitori, ceea-ce revine 46 locuitori la un kilometru pătrat. După religiune, acel număr de locuitori se împart astfel :

5,565,427 ortodoxi, 172,226 catolici și protestanți, 276,497 mozaici, 67,415 de alte religiuni.

Din acestia 1,128,810 locuiesc în comune urbane și 4,952,762 în comune rurale.

În ședința din Vinerea trecută a „Academiei române“ s'a decis, la propunerea lui Iacob Negruzz, să se ridice o statuă marelui nostru poet Vasile Alexandri. În scurt timp să vor lansa spre acest scop liste de contribuție publică.

În 14 Iunie c. se împlinesc 50 ani dela înființarea diecesei gr.-cat. române a Lugojului. Acest aniversar diecesă îl va sărbăra cu mare solemnitate. În scopul aranjeriei festivităților s'a constituit un comitet de 80 membri. La actul sărbării vor lua parte și diecesele celealte greco-catolice.

Turburările din Turcia europeană și în deosebi din Macedonia și Albania nu au încreitat, deși Poarta a luat măsuri militare aspre contra Bulgarilor turbulenți și contra Albanezilor. Bandele bulgare sunt aspru prigonite de armata turcească, ear' dintre șefii albanezi au fost mulți arestați și duși la Constantinopol.

O sângeoroasă revoluție au înscenat Bulgarii în Salonie, cu atentate de dinamită etc. S'au aruncat vre-o 50 de bombe cu dinamită, cari esplodând au aprins caslele și au omorât și rănit numeroase persoane. Miliția turcească în urma acestora a atacat pe Bulgari, a prins și omorât pe mulți și a făcut liniște. Asemenea ciocniri au mai fost la Mitrovița, Giuina etc. Disordinea continuă.

Posta abonaților.

Contra stelnicielor.

— Răspuns. —

Pentru stîrpirea stelnicielor (ploșnițelor) sunt mai multe mijloace. În prăvălia se vinde așa numitul Zacherlin, dar' acesta nu nimiceste cu siguritate. Mijloc sigur este urmatorul: Se iau frunze, vrăjii (lodbe) dela mărul lupului, se pun să se usuce bine și apoi se taje mărunt. Se mai iau dela un peptenar remășite de corn, de unghii, la aceste se mai adauge frunze și ramuri de cânepă și în fine puțin zinobăr (hicpir). Ferestrile și ușile dela odăile în cari se află stelnicele se închid bine lăsându-se acolo toate mobilele.

Într'un vas larg, (oală de pămînt, sau altceva) să pună jar și preste el se pun materiale de mai sus lăsând se ardă în odăile unde sunt stelnicele. Odăile trebuie se rămână apoi închise timp de 24 ore pentru ca fumul să străbată în toate obiectele și în mobile. După acest timp se scot mobilele și tot ce se află în odăi. Stelnicele sunt nimicite total, dar' în odăi a rămas un miros greu. Pentru delăturarea miroslui se lasă ferestrile și ușile timp mai îndelungat deschiise; dacă cere trebuință de-a fi văruite, în varul stins se bagă 1/2 litru petrol (naftă) și eu varul astfel preparat se albesc părții și se curățesc odăile bine. În urmă se cumpără din farmacie sau drogherie clor-calc, care se pune în odăi, după ce s'au aşezat mobilele la locul lor.

Un abonat.

O rugăre.

Dintre onor. cetitori cine ar binevoi, să publice la locul acesta al abonaților poesia „Când luna Maiu“...

Coconița dintre Someș și Câmpie.

Avio.

Onorații abonații ai foii „Femeia și Familia“, cari nu ști-au achitat abonamentul pentru pătrazul al doilea, sunt rugați a-l renoi, astămintrele cu numărul acesta să-i se va sișta trimiterea foii.

Totodată să-i se face cunoscut, că foaei, avându-și până-acum existența asigurată, dacă se va bucura de un origin și mai călduros, în curând i-se va alătura ca supliment „Foaia copiilor“ redactată la priceperea copiilor nostri.

Posta redacției.

D-șoarei L. G. în Paroșeni. Numărul viitor va apărea cu ilustrație și croită pentru haine de dame.